

Bensinmackar i Hannäs

Från fatkiosk till obemannat tankställe

av Sonja Palmberg

2024

Holmbo Björkås Mikael Carlssons nostalgimack i vinterskrud 2021.

Bilismens utveckling i Sverige

Under krigsåren var de flesta personbilarna i Sverige avregistrerade. Orsaken var bristen på bensin och gummi. Efter kriget ökade antalet bilar.

År	Personbilar i trafik
1925	59 122
1935	109 096
1940	34 646
1941	31 854
1970	2 287 710
2023	4 977 163

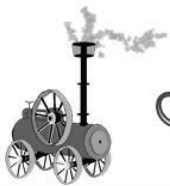
Fordon i Hannäs 1924

"Bilen som satte världen på hjul"

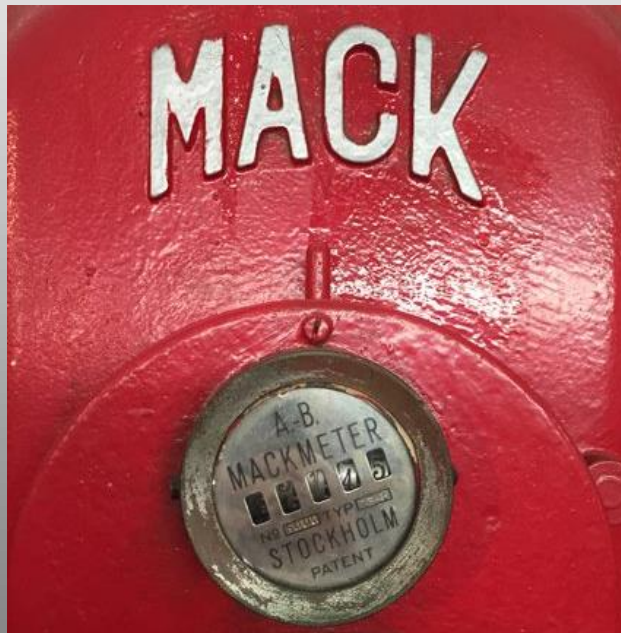

Edgar Nilssons Chevrolet vid Sjöberga.
HBF nr 352.

Mack

Benämningen mack kommer från det svenska verkstadsföretaget Mackmeter, som grundades 1916 och tillverkade bensinpumpar.

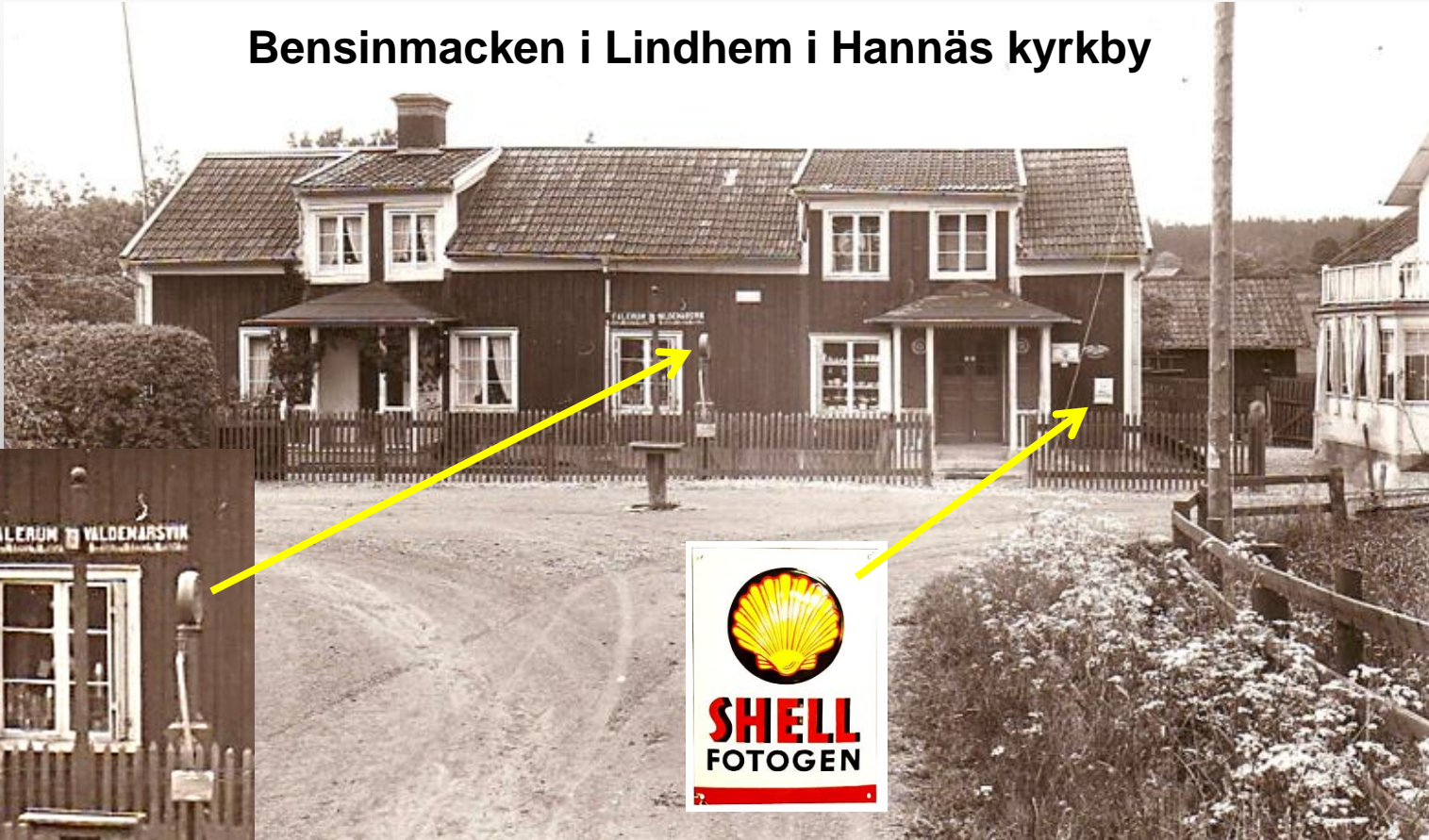
Mack

**Mathiasson
Andersson
Collin
Key**

Bensinmacken i Lindhem i Hannäs kyrkby

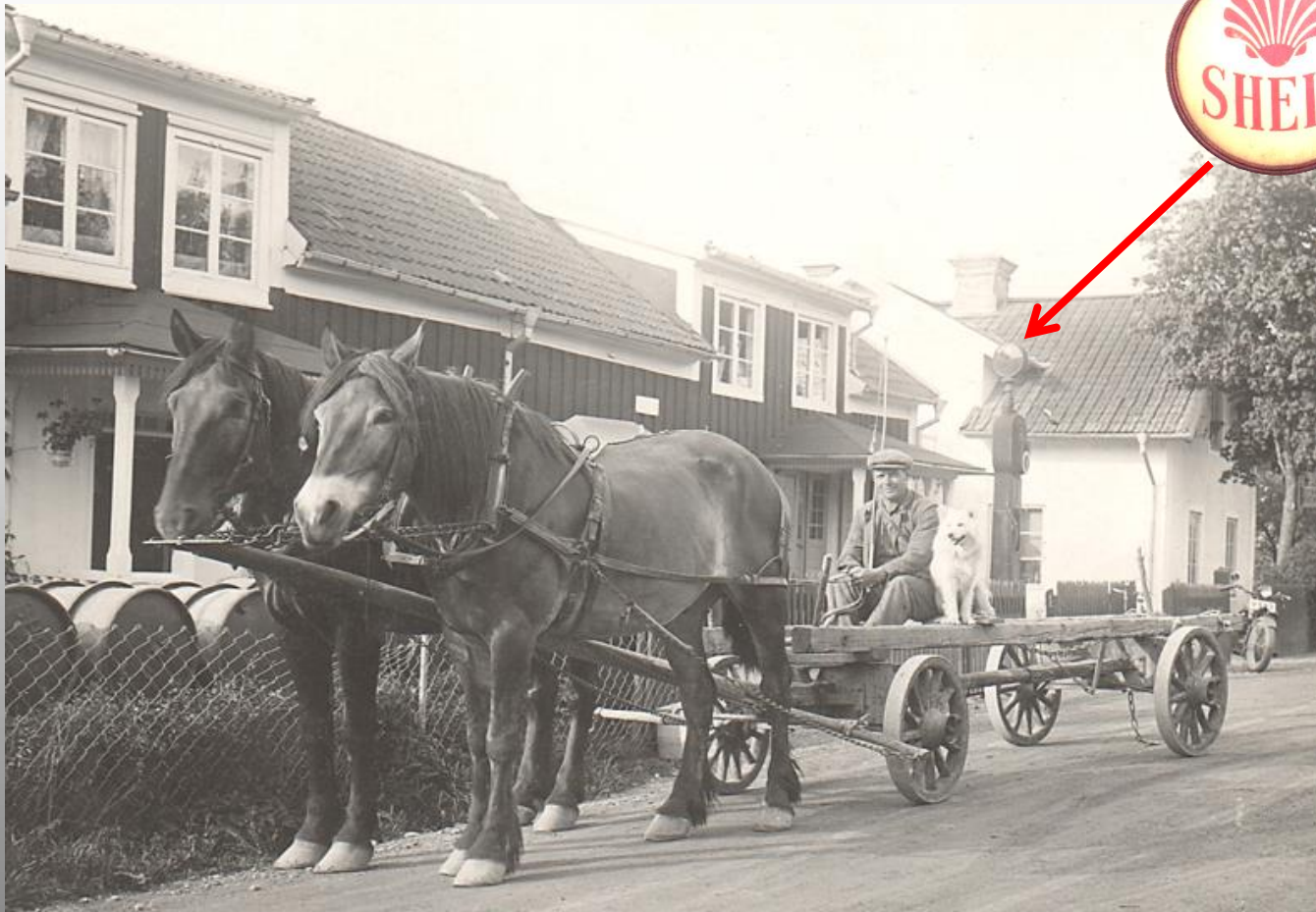
Handelsgården Lindhem 1928. *HBF nr 174.C.Ö.*

Gilbert & Barker
modell T8

Hannäs Hembygdsförening

Kusken Sixten var anställd hos Gustav Karlsson i Hägerstad.
Bensinen förvarades i fat. *HBF nr 2420.*

Mackmeter
Mack Typ 401

Lindhem på
1960-talet.
HBF nr 719.

Bensinpump
Ljungmans
typ VICI

Foto Mats Karlberg.
HBF nr 2777.

Lindhem på 1970-talet.
Ljungmans pump STAR 76

Foto Yvonne Ferin.
HBF nr 2823.

Räcker pengarna?

HBF nr 1811.

Två bensinmackar i Rumma, den ena vid Bilverkstaden ...

Påfyllning av bränsle i början av 1960-talet. *HBF nr 118.*

Yngve Boll vid de två bensinpumparna Ljungmans Star 76 på 1960-talet.
HBF nr 117.

... och den andra i Vilan

Pratts bensin såldes ur en järnkiosk/fatkiosk på 1920-talet. Bensinpump Ljungmans Star 45 installerades när leverantör byttes till Koppartrans 1958.
HBF nr 3087.

När Anna-Greta Johnsson slog igen Rummas sista lanthandel 1982 blev bygden även av med att ha en egen bensinpump. *HBF nr 3025 o 3026.*

Bensinmacken i Örkillen i Rumhult

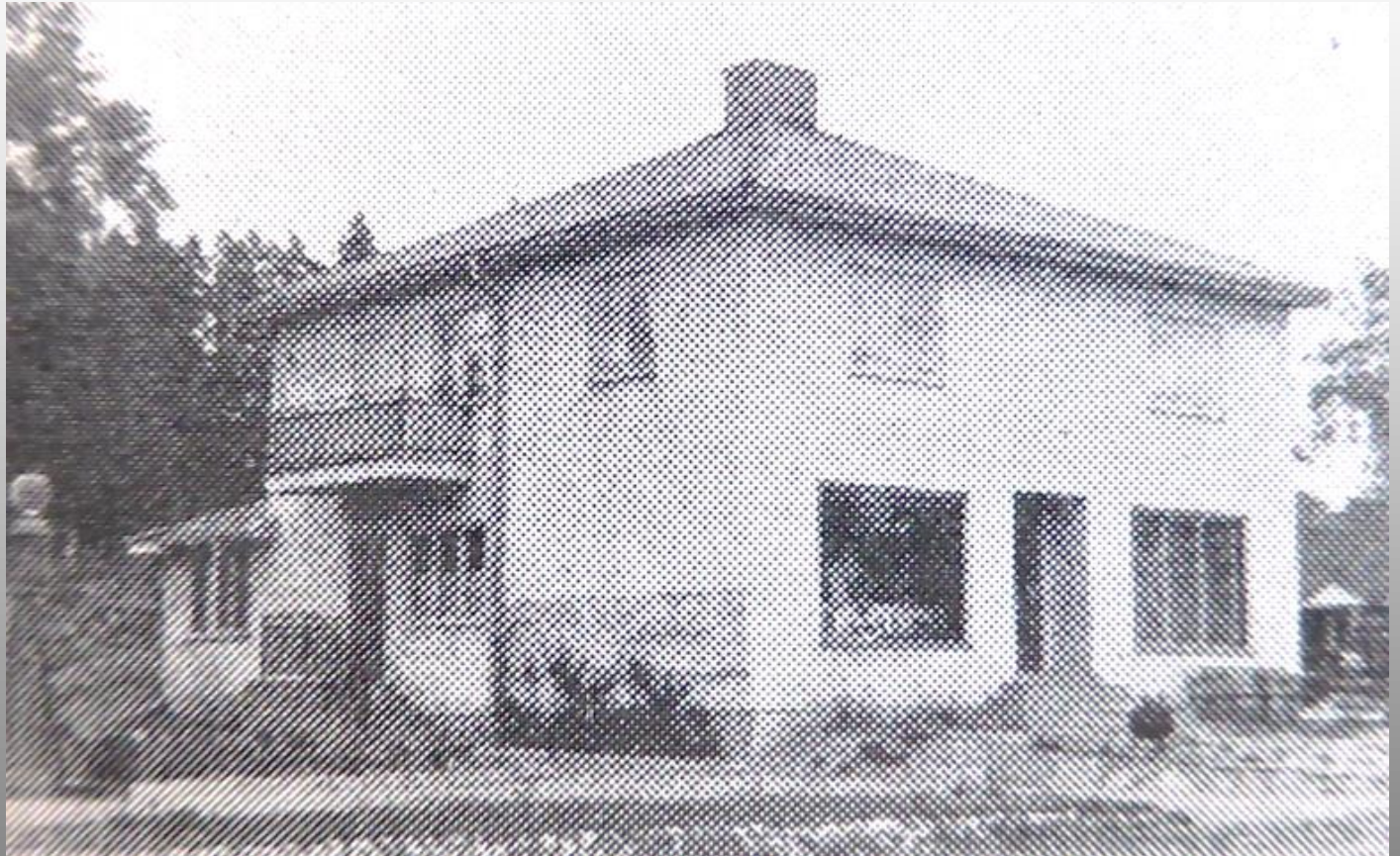

Affären Örkillen i Rumhult. Lagg märke till alla bensinfaten vid pumpen. *HBF nr 1866.*

Ljungmans typ VICI

Två bensinmackar i Holmbo, den ena i Svensborg

Frans Olssons affär i Holmbo Svensborg. *Sveriges bebyggelse 1957.*

Sonen Anders vid bensinpumpen 1965. Skåpet bakom pumpen innehöll oljor.
HBF nr 2964.

Frans Olssons affär i Holmbo Svensborg.
HBF nr 1086.

... och den andra i Eriksberg ...

Fatkiosken Ljungmans Fatos med bensin från NAFTA vid affären i Eriksberg. *HBF nr 973.*

Macken i Sjöberga i Kvarnvik

Sjöberga Lanthandel på 1940- eller 1950-talet. *HBF nr 424.*

Maria Nilsson 1993. *HBF nr 3029.*

Qstar-macken vid Sjöberga Lanthandel. Foto Bror Ekström 2006. *HBF nr 1946.*

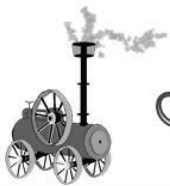
Gengas under kriget

Kolugnarna vid Hemmingstorp
på 1940-talet.
HBF nr 740.

Fr.v. Inge Lundqvist, Gustavsson och Erik Pettersson.
HBF nr 741.

Torsten sotar gengas-
aggregatet. *HBF nr 2073.*

Fotoår 1941–42.

Säckar med gengaskol från kolugnen i Rumhult. Torsten Johanssons lastbil med gengasaggregat monterat. Frans Hjelm med pipa och Torsten vid framskärmen
HBF nr 2074.

Gummibrist under kriget

Personbil framför Sjöberga affär. *Del ur HBF nr 346.*

Bensinransonering

Standardkort för bensin		Tjänste	Bensin	Bensin				
R	Kort nr DI 52-1 126760	TRANSPORTNÄMNDEN	303	301				
Adressatens namn och postadress			10 liter	10 liter				
JOLSSON, INGRID ANNIE NILSSON HÄLLEBYGÅRDEN 130 00 UDDEVÄLL			304	302				
Registreringsnr CML SV 3			10 liter	10 liter				
Inköpskortet eller mot inköpskupong förvärvat vara får ej förvaras hos säljaren.								
Lös kupong gäller ej.								
MISSBRUK MEDFÖR STRAFFPÅFÖLJD								
TN BI DI 52	Bensin 8 10 liter	Bensin 7 10 liter	Bensin 6 10 liter	Bensin 5 10 liter	Bensin 4 10 liter	Bensin 3 10 liter	Bensin 2 10 liter	Bensin 1 10 liter

Ransoneringskuponger på bensin gällde från 8 januari 1974.
Tre veckor senare den 30 januari var bensinen åter fri.

Båtstationen vid Yxningens strand

Båtmacken nedanför Slottet. Foto Lars Carlsson 2022.

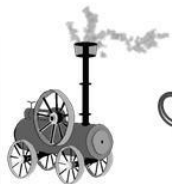
Mätglaset för påfyllning av eldningsfotogen och den gamla bensinpumpen finns fortfarande kvar i sjöboden. Foton Lars Carlsson 2022.

Kuriosa

Otilia och Hjalmar Magnet bodde i Ice Lake, Iron River, Michigan, USA. Där drev de en bensinstation och stugor under 1930-talet.

Sammanfattning

Plats	Fastighet	Tillkom	Upphörde	Bensinmärke
Kvarnvik	Sjöberga	1920-tal	Finns!	Shell => Tapp => Qstar
Hannäs kyrkby	Lindhem	1920-tal	1980-tal	Shell => OK => Oberoende
Rumma	Vilan	1929	1982	Pratts => BP => Koppartrans
Holmbo	Eriksberg Fatkiosk	1930-tal	1940-tal	Nafta
Rumhult	Örkullen	1940-tal	1971	Caltex
Rumma	Bilverkstaden	1946	1970-tal	Caltex => BP
Holmbo	Svensborg	1953	1966	Gulf
Gärdsnäs	Slottet Båtmack	1966	1976	BP

Hannäs Hembygdsförening

<https://domarvik.se/samlingar/skrifter.html>

domarvik.se

HEM GÅRDAR & TORP HEMBYGDSGÅRDEN HITTA - KONTAKT MASKINER **SAMLINGAR** VERKSAMHET

Välkommen till Hannäs Hembygd

ARKIV
FOTOGRAFIER
MUSEIFÖREMÅL
NORDISKA MUSEET
PRESSKLIPP
SKRIFTER

nemangskalender
ken
ca
Facebook

- Midsommarfirande Affisch.pdf
- Midsommarfirande.jpg
- 70-årsjubileum 2024

Hej då macken...